

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

rium, recurrendum est ad aliquod principium extrinsecum, ratione cuius saltem moraliter & interpretative talis effectus à voluntate procedat & dependeat; sed in voluntate omittente aliquem actum indebitum nullum reperitur eiusmodi principium: ergò recurrendum est ad aliquod principium extrinsecum, ratione cuius effectus ille connexionem ac dependentiam moralem à voluntate accipiat. Atqui nullum eiusmodi est assignabile, præterquam obligatio præcepti ad ponendum actum oppositum omissioni: ergò sine hac effectus non potest esse voluntarius. Major claret ex terminis. Minor probatur. Inprimis negationes non habent virtutem physicam causativam effectus ut per se patet; sed neque moralem: hæc enim alia non esset, quam quod daretur sufficiens fundamentum prudenter arbitrandi, quòd talis effectus v. g. submersio navis à voluntate dependeat: sed absque obligatione præcepti nullum est tale fundamentum: ergò minor probatur: sublata obligatione effectus non sequitur ex vi omissionis, estque præter imò sæpe contra intentionem omittentis: v. g. submersio navis, quæ directè sequitur ex violentiâ fluctuum; non sequitur ex omissione gubernationis in eo qui non habet obligationem, quantumvis artem gubernandi calleat; ergò nullum est fundamentum, cur censetur à voluntate procedere, vel dependere. Tam antecedens quam consequentia deducitur ex doctrina Thomistarum adversantium, qui omnes negant DEUM esse causam peccati per denegationem auxiliorum efficaciam, quantumvis videat his denegatis hominem infallibiliter peccaturum, eò quòd peccatum non sequatur ex vi negationis auxiliorum sed ex vi liberi arbitrii defectuose operantis: ergò similiter submersio navis (eadem est ratio de aliis) non potest adscribi voluntati tanquam causæ, in eo qui nullam habet obligationem artem gubernandi, eò quòd submersio non sequatur ex vi omissionis, sed cum ea solùm per accidens conjungatur. Unde

Probatur secundò ab absurdis. Sequitur enim, omnia peccata hominum & Angelorum esse DEO voluntaria, quòd tamen pie aures abhorrent; siquidem ea per auxilium gratiæ efficacis impedire potuisset.

Respondet Amicus, non esse absurdum, cum addito directè, peccata permissivè esse DEO voluntaria. Sed contra. Tametsi permissenti & impedire omittenti permissio sit voluntaria, hæc tamen est insufficientis ut propterea res permissa dicatur voluntaria permissenti, cum multi defectus à Superioribus ex rationabili causa permissi sint ipsis præter involuntarij, uti de peccata DEO. Vel ergò per rō permissivè voluntarium intelligis permissionem esse voluntariam, & tunc extra rem: vel ulterius intelligis præter permissionem ipsa peccata esse voluntaria, & tunc manet absurditas sequela.

Insuper sequitur, eum qui omitteret aliquam

actionem ad quam nullo præcepto obligatur, v. g. cilicium, disciplinam, quæ posset impedire impuros motus, ex quibus pollutio sequitur, eundem peccaturum peccato mollietati. Sequela probatur: omnis voluntaria pollutio est peccaminosa & intrinsecè mala; sed in hoc casu pollutio esset voluntaria secundum fundamenta Adversariorum; ergò esset intrinsecè mala & peccaminosa. Unde à fortiori sequitur, eum qui prosequeretur actionem honestam, cuius prosequendæ jus habet, cum periculo tamen securæ pollutionis absque suo consensu, nihilominus peccaturum mortaliter, eò quòd non removeat causam, ex quâ effectus iste per accidens sequitur, quòd tamen est contra communem Theologorum. Dices fortè: pollutionem directè voluntariam esse intrinsecè malam, non item voluntariam indirectè. Contra est: quòd etiam indirectè voluntaria sit intrinsecè mala, quando subest proximum periculum consensus; quia tunc adest obligatio præcepti ad omittendum actum, aliàs ex sua speciè licitum: ergò quòd aliquando non sit mala, ideo est, quòd non sit voluntaria, non quòd sit voluntaria indirectè.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò. Qui vult causam & antecedens, vult etiam effectum cum causa connexionem, si videat illum exinde secutum: sed ommissio est suo modo causa effectus subsequenti: quia sine eà non sequeretur, & illa posita prævidetur secutus: ergò, cui ommissio est voluntaria, eidem quoque effectus ex tali omissione secutus est voluntarius.

Respondeo primò, distinguendo majorem: si effectus sequatur per se, & ex vi illius causæ vel antecedentis, concedo majorem; si non ex vi illius antecedentis, sed alterius causæ, & per accidens, nego majorem; & sic distinctà minore, nego consequentiam. Secundò nego minorem, non enim, ut aliquid sit causa, sufficit, quòd sine ea effectus non sequeretur.

Objicies secundò. Ut effectus omissionis sit imputabilis in culpam, sufficit illum fuisse prævisum in omissione conjunctà cum obligatione non omittendi actum oppositum: ergò ut sit sine imputabilitate voluntarius, sufficit ipsum fuisse prævisum in omissione non conjunctà cum obligatione non omittendi.

Resp. negando consequentiam: nam sine obligatione non solùm deest sufficiens principij imputabilitatis, sed etià voluntarij interpretativi, ut antea ostendimus. Si dicas: in omissione imputabilitas ad peccatum præsupponit voluntarium: ergò etià in effectum, Respondeo disparitatem esse, quòd in omissione adest principium intrinsecum idque necessariò præsuppositum, nempe vis dominativa voluntatis, in effectum verò nullum intrinsecum haberi potest, sed tantum extrinsecum & morale, quòd est obligatio.

